

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/47/2021
Identifikačné číslo spisu: 7516010222
Dátum vydania rozhodnutia: 27.10.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7516010222.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a členov senátu JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. a JUDr. Petra Kaňu na neverejnom zasadnutí konanom 27. októbra 2021 v Bratislave, v trestnej veci obvineného Mgr. G. H. pre obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. d) Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného Mgr. G. H. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 6To/13/2019 z 15. októbra 2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Mgr. G. H. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie, sp. zn. 5T/57/2016 z 21. novembra 2018, bol obvinený Mgr. G. H. uznaný za vinného v bode 1/ z obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a v bode 2/ z obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

1/

- od júla 2013 až do septembra 2013 zadovážoval pre C.B. pervitín, ktorý patrí do II. skupiny psychotropných látok a ktoré tento nakúpil od neznámej osoby v Bratislave, pričom ho dopravil na východné Slovensko a odpredal C.B. a to v množstvách od 10 - 20 gramov, s pravidelnosťou jedenkrát do týždňa za sumu 30 - 35,-€ za gram a tento ich odpredával ďalším osobám v Moldave nad Bodvou a okolí, pričom v čase od januára 2013 do 11. mája 2013 zadovážoval pervitín aj pre U.B., pričom vedel, že táto nedosiahla 18. rok svojho veku,

2/

- od januára 2013 do septembra 2013 zadovážoval pre A. R. pervitín, ktorý patrí do II. skupiny psychotropných látok tak, že ho najskôr nakúpil od nestotožnenej osoby v Bratislave a následne tento pervitín dopravil do Košíc, on alebo prostredníctvom tretej osoby, s pravidelnosťou dvakrát do mesiaca v množstve 70 - 120 gramov, kde ho prechovával na rôznych miestach a potom ho odpredával A. R. za sumu 35,-€ za gram, kde tento takto nadobudnutý pervitín s finančným ziskom odpredával ďalším osobám v Košiciach.

Za to mu bol súdom I. stupňa podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona, § 37 písm. h), § 38 ods. 2, ods. 4, ods. 8 Trestného zákona, 42 ods. 1 Trestného zákona uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu v trvaní 3 rokov a podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona mu bol uložený ochranný dohľad v trvaní 2 rokov.

Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona súd zrušil výrok o treste uložený rozsudkom Okresného súdu Bratislava III, sp. zn. 3T/128/2016 zo 6. júna 2017, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 4To/81/2017 z 21. septembra 2017, ktorým mu bol podľa § 289 ods. 2 Trestného zákona uložený podmienený trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov, s určením skúšobnej 18 mesiacov a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu v trvaní 3 rokov, ako aj ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti rozsudku súdu I. stupňa podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Košiciach uznesením, sp. zn. 6To/13/2019 z 15. októbra 2019, podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Obvinený prostredníctvom obhajcu podal dovolanie proti predmetnému uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. V písomnom odôvodnení dovolania namietal, že v jeho prípade došlo k mnohonásobnému porušeniu ustanovení o dokazovaní s využitím odposluchov predložených súdu ako dôkazu o jeho trestnej činnosti, ako aj pri ich použití ako získaného materiálu. Prvostupňový súd, ako aj krajský súd, mal v trestnom konaní a pred rozhodnutím realizovať test prípustnosti dôkazu, keďže v konaní pred súdom do úvahy možno brať iba zákonne získané dôkazy. Ak by takto súdy posudzovali získané záznamy telekomunikačnej prevádzky, dospeli by k záveru, že takéto záznamy získané v inej trestnej veci nie je možné použiť ako procesne použiteľný dôkaz tak, ako to vyplýva z § 115 ods. 7 Trestného poriadku (s dôrazom na význam slova „súčasne“ uvedeného ustanovenia v jeho znení účinnom do 31. decembra 2020). Súdy akceptovali zákonnosť prepisov zvukových záznamov, ktoré sa ho síce týkali, ale boli realizované v inej trestnej veci, než bola vec, ktorá bola predmetom obžaloby, v ktorej sa v čase vykonávania odposluchov nevedlo trestné konanie, t. j. v období pred začatím trestného stíhania.

V konaní o skutku C.B. a R. vo vzťahu k 1/ skutku a skutok A. R. a G. F. v 2/ skutku nie sú totožné so skutkom obvineného. Totožnosť sa vo všeobecnosti zakladá na totožnosti právnej kvalifikácie. Skutky sa odlišujú spôsobom, miestom, časom, osobami páchatel'ov. Momentom štartu k obmedzeniu základného právna súkromie je rozhodnutie súdu povoľujúce odpočúvanie. Na odpočúvanie jeho telefonických hovorov sa ako právny základ použil príkaz sudcu pre prípravné konanie vydaný uznesením Okresného súdu Košice I-V-234-1/2013-6Ntt z 19. júla 2013. Sudca pre prípravné konanie vydal tento príkaz v trestnom konaní vedenom proti A. R., G. F., C.B. a A. D.. Odpočúvanie jeho osobyplo uplynutí uvedenej lehoty pokračovalo na základe príkazu Okresného súdu Košice I-V-266-1/2013-8Ntt z 21. augusta 2013. Záznam telekomunikačnej prevádzky vykonal Policajný zbor od 22. júla 2013 do 25. septembra 2013 a od 22. augusta 2013 do neukončenia. Trestné stíhanie vo veci zločinu podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Trestného zákona sa začalo uznesením vyšetrovateľa až 5. marca 2014, teda po viac ako 7 mesiacoch od vydania príkazov na odpočúvanie.

Uznesením vyšetrovateľa PPZ-649/NKA-PZ-VY-2013 z 2. júna 2014 mu bolo vznesené obvinenie a o deň na to (3. júna 2014) bol jeho ďalším uznesením PPZ-649/NKA-PZ-VY-2013 podľa § 21 ods. 1

Trestného poriadku vylúčený zo spoločného konania ostatných spoluobvinených C.B. a A. D. s tým, že jeho trestná vec bude vedená pod PPZ-526/NKA-PZ-VY-2014 s novou pozmenenou skutkovou vetou. Uznesením PPZ-195/NKA-PZ-VY-2015 z 8. januára 2015 mu bolo vznesené obvinenie pre skutok č. 2/. Uznesením PPZ-195/NKA-PZ-VY-2015 z 9. januára 2015 bol podľa § 21 ods. 1 Trestného poriadku vylúčený zo spoločného konania spoluobvinených A. R. G. F. s tým, že jeho trestná vec bude vedená pod PPZ-10/NKA-PZ-VY-2015 s novou pozmenenou skutkovou vetou.

Uznesením vyšetrovateľa č. PPZ-526/NKA-PZ-VY-2014 z 20. októbra 2014 bolo podľa § 228 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku prerušené trestné stíhanie a následne uznesením s tou istou spisovou značkou bolo podľa § 228 ods. 5 Trestného poriadku pokračované v trestnom stíhaní, keďže bolo zistené, že sa nachádza vo väzbe vo Viedni. Uznesením vyšetrovateľa z 11. februára 2015 bola jeho trestná vec vedená pod č. PPZ-10/NKA-PZ-VY-2014 spojená s trestnou vecou vedenou pod č. PPZ-649/NKA-PZ-VY-2013 s tým, že spoločné konanie bude vedené pod č. PPZ-526/NKA-PZ-VY-2014. Tento neštandardný a na hranici zákona vykonaný postup vyšetrovateľa mal za následok, že jeho obvinenie sa nespojilo so začatím trestného stíhania pre skutok, za ktorý bol obvinený s pôvodnými skutkovými vetami, čím v okolnostiach prípadu došlo k porušeniu obžalobnej zásady.

Odpočúvanie sa teda začalo svojvoľne, bez splnenia podmienok určených zákonom pre začatie odpočúvania a zaznamenávanie telekomunikačnej prevádzky v trestnom konaní. Z uvedených skutočností je evidentné a zrejmé, že dôkaz - záznam telekomunikačnej prevádzky vykonaný na základe príkazu sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Košice I, sp. zn. OS KE I-V-234-1/2013-6Ntt z 19. júla 2013, bol získaný pred začatím trestného stíhania (uznesenie podľa § 199 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku z 5. marca 2014). Do spisu boli založené len vybrané záznamy z odposluchov, preto ide o dôkaz nepoužiteľný v trestnom konaní. Prokurátor na hlavnom pojednávaní ani neoznačil záznam, jeho sekvencie, prípadne časti, ktoré sú pre neho relevantné. Nebola ani vypracovaná správa o tom, akým spôsobom bol záznam vyhotovený a kým, preto je tento dôkaz nepoužiteľný, keďže nebol vykonaný zákonným spôsobom. Na veci nič nemení ani uznanie tejto námietky odvolacím súdom, ako ani jeho snaha konvalidovať túto skutočnosť vyžiadaním úplných záznamov z telekomunikačnej prevádzky a ich následným prehratím na verejnom zasadnutí. Orgány činné v trestnom konaní ani súdy sa nezaoberali autenticitou jeho hlasu na nahrávkach.

Súd ako dôkaz uplatnil záznam telekomunikačnej prevádzky uskutočnenej na príkaz súdu vydaný výlučne v súvislosti s činnosťou obvineného C.B.. Príkazna odpočúvanie sa nemôže zakladať len na všeobecných dôvodoch, tieto musia byť konkrétne s uvedením mena osoby, ktorá sa má odpočúvať (v súlade s judikatúrou EŠLP). On bol obvinený až 2. júna 2014, teda takmer rok po vzniku predmetnej trestnej veci C.B.. Orgány činné v trestnom konaní úmyselne, účelovo a zastreto „zlegalizovali“ dôkazyzískané odpočúvaním, hoci išlo o odposluchy, ktoré nemohli a nemôžu byť použité proti nemu ako zákonný dôkaz. Podľa právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky musia byť podmienky použitia odposluchov v inej trestnej veci splnené kumulatívne, a teda že sa týkajú trestnej činnosti, kde ich možno použiť a vedie sa súbežné trestné stíhanie v inej veci. V rozhodnom čase sa proti nemu nevedelo súbežne nijaké iné trestné konanie, jedinou možnosťou pre navodenie zdania o zákonnosti odpočúvania telekomunikačnej prevádzky s jeho účasťou bolo jeho formálne obvinenie v pôvodnom konaní vedenom proti Q.. Po dosiahnutí zdania zákonnosti použitia odpočúvaním získaného dôkazu, orgány činné v trestnom konaní vylúčili jeho trestné stíhanie na samostatné konanie vedené pod iným číslom konania, čím minimálne došlo k obchádzaniu zákona, čo je v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

V predmetnej trestnej veci orgány činné v trestnom konaní ho odpočúvali na nesprávnom právnom základe, pretože namiesto predstierania dôvodnosti postupu podľa § 113 ods. 9 Trestného poriadku (správne malo byť § 115 ods. 7 Trestného poriadku), mali postupovať v zmysle zákona o ochrane pred odpočúvaním. Je prakticky vylúčené, aby Krajský súd v Košiciach trpel neznalosťou právneho poriadku Slovenskej republiky aj práva Rady Európy. Všetky chyby, ktorých sa krajský súd dopustil, urobil na ujmu jeho práva na prezumpciu nevinu, čím znovu postupoval v rozpore s právnym poriadkom. V čase od 6. septembra 2013 do 20. októbra 2013 bol vo väzbe v inej trestnej veci. Obmedzenie osobnej

slobody väzbou je zákonom určeným dôvodom pre kvalifikáciu „pominutia dôvodov“ na odpočúvanie v zmysle § 113 ods. 6 Trestného poriadku (správne § 115 ods. 4 Trestného poriadku). Z tohto dôvodu mal Policajný zbor ukončiť odpočúvanie jeho osoby a bezodkladne mu oznámiť skončenie odpočúvania. Orgán Policajného zboru nesplnil ani jednu z oboch zákonom určených povinností a odvolací súd sa touto námietkou vôbec nezaoberal. Odvolací súd nevenoval pozornosť ani otázke, na aký čas bolo priznané právo ho odpočúvať na základe príkazu súdu OS KE I-V-266/2013-6Ntt z 21. augusta 2013. Keďže ide o významnú okolnosť, na ktorú je súd povinný dať odpoveď a on tak neurobí, jeho rozhodnutie nie je v súlade s čl. 6 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Z uznesenia krajského súdu vyplýva, že podľa úradného záznamu z 3. júla 2014 analýzou uskutočnených hovorov vyšetrovateľka PZ zistila, že komunikoval so svedkom C.B.. Medzi úradným záznamom a skutkovým stavom je nesúlad. Aké telefonické rozhovory analyzovala vyšetrovateľka nie neskôr ako dňa 3. júla 2013 (správne 2014), keď príkaz súdu na odpočúvanie bol vydaný až 19. júla 2013? Žiadne, pretože 3. júla 2014 vyšetrovateľka v dvoch úradných záznamoch analyzovala evidenciu - databázu telefonických kontaktov z mobilov C.B. a jeho získanú od mobilného operátora na základe príkazu na zistenie údajov o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke vydaného sudcom pre prípravné konanie sp. zn. Ntt 743/2013 z 20. decembra 2013. Úradné záznamy sú procesne ničotne relevantným vyšetrovacím úkonom, pričom existuje závažný nesúlad medzi vystavením príkazu na odpočúvanie z 19. júla 2013 a skutkovým zistením vyšetrovateľky, ktorá až 3. júla 2014 „zistila“, že hovoriacim na zvukových záznamoch je on. Súd sa vôbec nezaoberal otázkou legality vykonaného odpočúvania, hoci v okolnostiach prípadu vznikla závažná otázka, či ho Policajný zbor skutočne odpočúval výrazne skôr ako 3. júla 2013, ako súd vystavil príkaz na odpočúvanie (19. júla 2013). Ani na túto skutočnosť nedali súdy relevantnú odpoveď.

Súdna ochrana pred odpočúvaním každej osoby je zabezpečená aj následne po vydaní súdneho príkazu na odpočúvanie. Oprávnená osoba má právo a opravný prostriedok, ktorým môže požiadať súd o preskúmanie zákonnosti príkazu vydaného súdom. Orgány činné v trestnom konaní svojimi postupmi zmarili jeho právo na opravný prostriedok, keďže ho odpočúvali na základe príkazu vystaveného na inú osobu (Q.) a v trestnom konaní, ktorého nebol účastníkom v čase, keď ho odpočúvali.

V ďalšom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2TdoV/7/2017 zo 7. septembra 2020, z ktorého vyplýva, že výpoveď spolupracujúcej osoby ako svedka podlieha voľnému hodnoteniu dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Výpoveď svedka „kajúcnika“ je nutné dôsledne posudzovať a to nielen samostatne, ale aj v spojení s inými dôkazmi vykonanými v danom trestnom konaní. Ohľadne nadbytočného rozdeľovania trestných vecí na samostatné konania sa vyjadril, že sa tým vytvárajú rôzne procesné situácie tej istej osoby, čím hrozí riziko dôkaznej núdze, prípadne sa vytvára priestor pre manipuláciu s konaniami z časového hľadiska. V podobnom duchu rozhodol aj Európsky súd pre ľudské práva vo veci Adamčo proti Slovenskej republike. Pri vyšetrovaní predmetnej trestnej veci proti teraz už odsúdeným A. R., G. F., C.B. a A. D. a po vyhotovení úradného záznamu z 3. júla 2014, sa vyšetrovateľka začala zameriavať pri ich výsluchoch aj na jeho osobu a títo, aby sa ukázali v lepšom svetle, začali o ňom hovoriť ako o distribútorovi drog. Zo strany Q. ide jednoznačne o pomstu. V kontexte s rozhodnutím najvyššieho súdu v rámci konania nebol produkovaný jediný hmatateľný dôkaz o tom, že by distribuoval drogy alebo s nimi manipuloval. Rozhodnutie o vine je založené len na výpovediach „kajúcnikov“.

Poukázal tiež na skutočnosť, že členom odvolacieho senátu bol sudca JUDr. Miroslav Baňacký, PhD., ktorý bol predtým sudcom Okresného súdu Košice - okolie, kde rozsudkom, sp. zn. 6T/207/2013 z 25. júla 2017, podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku ho oslobodil spod obžaloby za skutky, ktoré mal spáchať voči poškodenej U.B., dcére C.B.. Podľa jeho názoru mal JUDr. Miroslav Baňacký, PhD. oznámiť svoju zaujatosť a mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

S poukazom na vyššie uvedené námietky navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil rozsudkom porušenie zákona v ustanovení § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (pozn. : zrejme v neprospech obvineného), podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku

zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 6To/13/2019, ako aj rozsudok Okresného súdu Košice - okolie, sp. zn. 5T/57/2016 z 22. novembra 2018 a prikázal súdu (pozn. : zrejme Okresnému súdu Košice - okolie), aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol a podľa § 388 ods. 2 Trestného poriadku nariadil, aby ju rozhodol iný sudca.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Košice - okolie, ktorý vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že nie sú naplnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Rozhodnutia oboch súdov považuje za zákonné, vecne správne a riadne odôvodnené, v ktorých súdy jasne a zrozumiteľne vysvetlili, ako sa vysporiadali s obhajobou obvineného, pričom väčšia časť námietok v dovolaní bola predmetom súdneho prieskumu. Navyše ide o klasický prípad, kedy sa obvinený domáha uznania svojej obhajoby pred dovolacím súdom po tom, čo nebol úspešný pred súdom prvého a druhého stupňa. Vo veci namietaných odposluchov poukázal na stanovisko trestnoprávneho kolégia Tpj 46/2020, ktoré vyriešilo túto problematiku, a preto rozhodnutia oboch súdov považuje za zákonné. Vzhľadom k uvedeného navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

K vyjadreniu prokurátora sa písomne vyjadril obvinený sám aj prostredníctvom obhajcu, pričom zotrval na podanom dovolaní bez ohľadu na prokurátorom uvádzané stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu. Pri aplikácii práva by sa nemal pripustiť retroaktívny výklad zákona. V ďalšom poukázal na uznesenia Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, sp. zn. IV/3PZ22/21/1000-20 a IV/3PZ49/21/1000-5, ktoré podporujú jeho názor ohľadne výsluchu obvinených v procesnom postavení svedkov v tom istom trestnom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) primárne skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že boli splnené podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je ako dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v dovolaní uvedené, pričom táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb vytykaných napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (R 120/2012 - I.).

Poznamenáva tiež, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, najvyšší súd je viazaný dovolaním do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad jeho rámec a v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

Dovolací súd posudzujúc dovolanie obvineného v uvedených intenciách konštatuje, že dovolanie bolo podané z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní

vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukáže takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solery or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa ale v predmetnej veci nestalo (pozri Mariana Marinescu p. Rumunsku, rozsudok č. 36110/03 z 2.2.2010, Emen p. Turecku, rozsudok č. 25585/02 z 26.1.2010, Van Mechelen a ďalší p. Holandsku, Visser p. Holandsku, rozsudok č. 26668/95 zo 14.2.2002, Al - Khawaja a Tahery p. Spojenému kráľovstvu, rozsudok č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15.12.2011 a ďalšie).

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom“ a jeho zrkadlové znenie - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom“, nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonával. Súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a tiež nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonával dôkazy nezákonným spôsobom, tzn. že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. Platí preto, že nevykonanie dôkazu súdom nie je možné považovať za okolnosť odôvodňujúcu existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, pretože iba opačný postup súdu - vykonanie dôkazu nezákonným spôsobom môže naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Nevykonanie (svojoľné) pre spravodlivé rozhodnutie dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom, môže však byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

V rámci dovolaní iniciovaného prieskumom odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

K námietke o nezákonnosti záznamov telekomunikačnej prevádzky podľa § 115 ods. 1 Trestného poriadku, ktoré boli získané v inej trestnej veci, najvyšší súd zdôrazňuje stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 22/2020 (čiastka zbierky č. 2/2020), podľa ktorého :

Ustanovenie § 115 ods. 7 Trestného poriadku vyžaduje na použitie záznamu telekomunikačnej prevádzky ako dôkazu v inej veci, ako je tá, v ktorej sa odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky vykonával, ako jedinú podmienku iba to, aby aj v tejto inej trestnej veci bolo vedené trestné konanie pre niektorý z trestných činov predpokladaných v § 115 ods. 1 Trestného poriadku (tzv. vecná súvislosť),

t. j. pre niektorý z trestných činov (príp. viaceré), ktoré zákonodarca určil ako tie, ktoré odôvodňujú taký závažný zásah do práv dotknutých osôb, akým odpočúvanie nepochybne je (princíp proporcionality).

Slovo „súčasne“ použité v ustanovení § 115 ods. 7 Trestného poriadku sa viaže výlučne k Trestným poriadkom „požadovanej“ právnej kvalifikácii a nie k okamihu získania či použitia záznamu telekomunikačnej prevádzky, čo znamená, že taká kvalifikácia konania, aká sa vyžaduje pre vydanie príkazu na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky podľa § 115 ods. 1 Trestného poriadku, sa súčasne (zároveň) požaduje aj v inej trestnej veci, v ktorej taký príkaz vydaný nebol a v ktorej odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky nebol vykonávaný, avšak v ktorej sa legálnym spôsobom, pri dodržaní zákonom stanoveného postupu, získané informácie majú použiť.

Totožne treba vykladať aj obsahovo zhodné ustanovenia § 113 ods. 9, § 114 ods. 7 a § 118 ods. 7 Trestného poriadku upravujúce použitie záznamov zo sledovania, obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov a záznamov z porovnávania údajov v informačných systémoch v iných veciach, než v ktorých boli získané.

Rovnaké kritéria, ako v predchádzajúcich právnych vetách, sa uplatnia aj vtedy, ak sa majú v trestnom konaní použiť ako dôkaz informácie získané použitím informačno-technického prostriedku podľa zákona č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o ochrane pred odpočúvaním) v znení neskorších zmien a doplnkov. Aj v tomto prípade je použitie takto legálne získaných informácií ako dôkazov v trestnom konaní podmienené iba tým, že toto konanie je vedené pre taký trestný čin, v konaní o ktorom Trestný poriadok použitie takých informačno-technických prostriedkov, ktorými boli informácie podľa zákona o ochrane pred odpočúvaním získané, pripúšťa; to platí aj v situácii, keď sa informácie získané použitím informačno-technického prostriedku podľa zákona o ochrane pred odpočúvaním nevzťahujú na dôvody jeho použitia uvedené v žiadosti (§ 7 ods. 2 veta druhá zákona o ochrane pred odpočúvaním).

V posudzovanej trestnej veci bolo na základe výsledkov dovolateľom dotknutých odposluchov - informácií nimi získaných - dôvodne začaté trestné stíhanie pre „zločin“ v zmysle dikcie § 115 ods. 1 Trestného poriadku, preto vecná súvislosť ako podmienka procesnej použiteľnosti predmetných záznamov ako dôkazov v inej trestnej veci v zmysle vyššie citovaného stanoviska splnená bola.

Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky, ktoré bolo v predmetnej veci vydané na základe príkazu Okresného súdu Košice I, sp. zn. OS KE I-V-234-1/2013-6Ntt a sp. zn. OS KE I-V-233-1/2013-6Ntt z 19. júla 2013, príkazu okresného súdu Košice I, sp. zn. OS KE I-V-266/2013-6Ntt z 21. augusta 2013, boli a sú procesne použiteľnými dôkazmi v posudzovanej trestnej veci proti obvinenému Mgr. G. H., hoci boli získané pred začatím trestného stíhania pre skutky sa týkajúce tohto obvineného (a z tohto pohľadu „v inej trestnej veci“).

Len marginálne najvyšší súd poznamenáva - hoci treba uviesť, že pre posudzovaný prípad neskoršia zmena zákona v otázke úpravy procesnej použiteľnosti dôkazu relevanciu nemá - že novelou Trestného poriadku č. 312/2020, účinnou od 1. januára 2021, došlo (okrem iného aj) k zmene § 115 ods. 7 Trestného poriadku (a taktiež § 113 ods. 9, § 114 ods. 7 Trestného poriadku), podľa ktorého v inej trestnej veci, ako je tá v ktorej sa odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky vykonal, možno záznam ako dôkaz použiť len vtedy, ak ide o trestné konanie pre trestný čin uvedený v odseku 1. Závery vyššie uvedeného stanoviska tak korešpondujú aj s neskoršou (aj aktuálnou) zmenou zákona v pre vec rozhodnom ustanovení.

Pokiaľ ide o námietku obhajoby, že súd I. stupňa mal k dispozícii len časti prepisov predmetných odposluchov v rozpore s § 115 ods. 6 Trestného poriadku, treba zdôrazniť, že uvedený procesný nedostatok už bol v pôvodnom konaní napravený v rámci odvolacieho konania Krajským súdom v Košiciach, ktorý si vyžiadal kompletne (celistvé) prepisy odposluchov a tieto aj vykonal ako dôkaz na

verejnem zasadnutí, čím konvalidoval postup súdu I. stupňa.

K namietanému úradnému záznamu vyšetrovatelky z 3. júla 2014 (spísanému skoro rok od vydania príkazu na odpočúvanie a 7 mesiacov od vydania príkazu na zistenie údajov o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke vydaného sudcom pre prípravné konanie, sp. zn. Ntt 743/2013 z 20. decembra 2013) treba uviesť, že úradný záznam nie je dôkazom. Výplýva z neho len analýza výpisov hovorov vykonaná vyšetrovatelkou, ktorou táto stotožnila telefónne čísla osôb, s ktorými C.B. komunikoval, vrátane telefónnych čísiel patriacich obvinenému. Nejde teda o akúkoľvek dokumentáciu stotožnenia hlasu obvineného. Taktiež nezodpovedá zisteniam z obsahu spisu záver dovolateľa, že až po tomto úradnom zázname sa vyšetrovatelka začala intenzívne zaujímať o jeho osobu, a to už len z toho dôvodu, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané už 2. júna 2014 (t. j. mesiac pred uvedenou analýzou vyšetrovatelky).

Postup vyšetrovatelky, ktorým po vznesení obvinenia vylúčila trestné veci obvineného na samostatné konanie, je plne súladný s Trestným poriadkom, pričom svoj postup odôvodnila daným štádiom trestného konania. V prvom prípade vo veci Q. bolo (Q. a D.) vznesené obvinenie 21. novembra 2013, pričom G. H. až 2. júna 2014, a v druhom prípade vo veci R. a F. bolo týmto dvom vznesené obvinenie 25. júla 2014 a obvinenému G. H. až 8. januára 2015. Keďže k vzneseniu obvinenia G. H. v predmetných veciach došlo s časovým odstupom, bolo na rozhodnutí vyšetrovatelky či z pohľadu procesnej efektivity alebo vhodnosti uplatniť postup v zmysle § 21 ods. 1 Trestného poriadku.

Výpovede svedkov (v pôvodných veciach obvinených Q., R. a F.), ktorí usvedčovali obvineného, nešlo o tzv. „kajúcnikov“, pretože títo nemali v rámci ich trestného konania akékoľvek zo spisu zistiteľné benefity, ktoré by im bolo možné zo zákona priznať pri ich štatúte spolupracujúceho obvineného. Títo boli za svoje konanie riadne odsúdení (R. a F. na trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov), preto nemožno považovať túto námietku za spôsobilú vysloviť naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (hoci ho obvinený výslovne neuplatnil, z obsahu dovolania - namietaných chýb, vyplynul).

K námietke obvineného, že člen (senátu) odvolacieho súdu JUDr. Miroslav Baňacký, PhD., bol predtým (skôr) samosudcom Okresného súdu Košice - okolie, v rámci činnosti ktorého obvineného rozsudkom, sp. zn. 6T/207/2013 z 25. júla 2017, podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku oslobodil spod obžaloby za skutky, ktoré mal spáchať voči poškodenej U.B., je potrebné uviesť, že dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písmeno e) Trestného poriadku (vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania) sa týka okolností uvedených v § 31 ods. 1 až 3 Trestného poriadku, pričom skutočnosť, že sudca JUDr. Baňacký, PhD. rozhodoval v inej trestnej veci obvineného, nie je dôvodom na jeho vylúčenie z vykonávania úkonov trestného konania a rozhodovania v posudzovanej trestnej veci. Sama skutočnosť, že sudca v minulosti prichádzal v rámci plnenia pracovných povinností do styku s procesnou stranou alebo s príbuznými procesnej strany, neodôvodňuje jeho vylúčenie z vykonávania procesných úkonov pre jeho pomer k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka. K vylúčeniu sudcu z vykonávania úkonov trestného konania z dôvodu pomeru k takým osobám môže v uvedenom prípade dôjsť len vtedy, ak jeho vzťah k týmto osobám je takej vnútornej kvality a intenzity, že sudca nie je spôsobilý rozhodovať nestranne a nezávisle alebo by sa takým mohol javiť navonok (R 2/2008). Keďže v predmetnej veci nenastala skutočnosť, ktorá by zakladala dôvod na vylúčenie JUDr. Baňackého, PhD., ani táto námietka nie je spôsobilá naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku.

Z uvedených dôvodov dovolací súd odmietol dovolanie obvineného, pretože zistil, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednomyselne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.